

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم

معاونت پژوهش

آیین نامه اجرایی نگارش پایان نامه مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد

با عنایت به اینکه تدوین پایان نامه، آخرین بخش دوره های تحصیلی می باشد که دانشجوی موظف است در یک موضوع مربوط به رشته تحصیلی خود، زیر نظر استاد راهنما، به تحقیق و پژوهش بپردازد، لازم است دانشجویان از مقررات مربوط به شرح مواد ابلاغی در این آیین نامه، اطلاع داشته باشند.

ماده ۱: واحد درسی پایان نامه:

پایان نامه در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ۴ واحد درسی است که دانشجوی پس از تدوین و دفاع از آن موفق به دریافت مدرک کارشناسی ارشد می شود.

ماده ۲: انتخاب موضوع:

دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول با گذراندن درس روش تحقیق و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد راهنما به کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده پیشنهاد نماید.

تبصره ۱: دانشجو موظف است قبل از ارائه موضوع به کمیته تحصیلات تکمیلی از تکراری نبودن موضوع در سایت های مربوطه که در فرم پیشنهاد موضوع ذکر شده است اطمینان حاصل نماید.

تبصره ۲: معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده موظف است حداکثر هر دو هفته یکبار جلسه تحصیلات تکمیلی دانشکده را جهت بررسی موضوعات پیشنهادی تشکیل دهد.

تبصره ۳: جلسه تحصیلات تکمیلی با حضور رییس، معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده، مدیران گروه های آموزشی، دو نفر از اساتید هیأت علمی با رتبه استاد یاری به انتخاب اعضای هیأت علمی دانشکده و کارشناس پژوهشی رسمیت می یابد.

تبصره ۴: در دانشکده های فاقد هیأت علمی، رییس دانشکده به صلاحدید خود می تواند از اعضای حق التدریس که هیأت علمی مراکز آموزش عالی می باشند دعوت نماید.

ماده ۳: تصویب موضوع:

۱- دانشجو موظف است در مرحله اول، موضوع و نام استاد راهنمای پیشنهادی خود را بر اساس «فرم پ ۱» به کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده تحویل دهد. کمیته تحصیلات تکمیلی جهت تطبیق موضوع با تخصص استاد راهنما و همچنین قابلیت موضوع جهت پایان نامه، برگزار می گردد. در صورت تأیید موضوع و استاد راهنما، دانشجو می تواند طرح تفصیلی (پروپزال) خود را زیر نظر استاد راهنما تکمیل نماید.

۲- دانشجو موظف است پس از تصویب موضوع و استاد راهنما، ظرف مدت حداکثر دو ماه طرح تفصیلی (پروپزال) خود را زیر نظر استاد راهنما تکمیل نموده و پس از آن به کارشناس مربوط جهت بررسی در شورای پژوهشی دانشکده تحویل دهد.

۳- دانشجو موظف است بعد از تصویب پروپزال، آن را در سایت ایران داک ثبت نماید و کد رهگیری را به کارشناس مربوطه جهت بررسی و تایید تحویل نماید.

ماده ۴: انتخاب واحد پایان نامه:

دانشجو موظف است پس از انتخاب واحد پایان نامه، تا زمانی که آن را به پایان نرسانده است، بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال(نیمسال های) بعد نیز واحد پایان نامه را اخذ کند.

تبصره: در صورتی که دانشجو در مدت مجاز دوره تحصیلی موفق به دفاع از پایان نامه نشود، بر اساس مقررات آموزشی در مورد وی تصمیم گیری خواهد شد.

ماده ۵: تعیین استاد راهنما:

استاد راهنما با رعایت سقف پذیرش راهنمایی، به پیشنهاد دانشجو و با موافقت کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می شود.

تبصره ۱: حداقل مرتبه علمی برای راهنمایی پایان نامه کارشناسی ارشد، عضو هیئت علمی با مرتبه استادیاری می باشد.

تبصره ۲: دانشجو موظف است قبل از انتخاب استاد راهنما با مراجعه به امور پایان نامه ها از وجود ظرفیت و تخصص لازم اساتید اطمینان حاصل نماید.

تبصره ۳: در صورت تکمیل ظرفیت اعضای هیأت علمی دانشگاه یا عدم تناسب موضوع با تخصص آنها، استاد راهنما از اعضای هیئت علمی مدعو و یا اعضای هیئت علمی خارج از دانشگاه - با تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده- انتخاب می شود.

تبصره ۴: استاد راهنما موظف است در طول مدت راهنمایی(از تاریخ تصویب تا دفاع) برای هر پایان نامه، در هفته یک ساعت به صورت حضوری و در مجموع بین ۲۵ تا ۳۰ ساعت، وقت اختصاص دهد.

تبصره ۵: سقف ظرفیت راهنمایی و مشاوره پایان نامه ها برای اساتید، حسب مورد برای هر ورودی به ترتیب جدول ذیل خواهد بود.

مرتبۀ اساتید	راهنمایی و مشاور پایان نامه
اعضای هیأت علمی (دکتر)	۵
اعضای هیأت علمی مدعو (دکتر)	۳
اعضای هیأت علمی خارج از دانشگاه	۲

تبصره ۶: در صورت تکمیل ظرفیت های فوق، تصمیم گیری در مورد افزایش ظرفیت راهنمایی و مشاوره پایان نامه ها برای اساتید، به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده خواهد بود.

تبصره ۷: چنانچه به هر دلیل امکان ادامه راهنمایی توسط استاد راهنما مقدور نباشد، موضوع تغییر استاد راهنما در کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده طرح و تصمیم گیری می شود.

تبصره ۸: چنانچه دانشجو در طول مدت ۵ ترم تحصیلی موفق به دفاع از پایان نامه خود نگردد، به سقف ظرفیت استاد راهنما اضافه می گردد.

تبصره ۹: جهت راهنمایی پایان نامه های ارشد، ابتدا باید ظرفیت اعضای هیأت علمی دانشکده تکمیل و در صورت تکمیل ظرفیت، دانشکده مجاز است از اساتید هیأت علمی مدعو استفاده نماید.

ماده ۶: تعیین استاد مشاور:

معرفی استاد مشاور در پایان نامه های میان رشته ای در صورت تشخیص استاد راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده مبنی بر نیاز پایان نامه به استاد مشاور خواهد بود. استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما، از اعضای هیأت علمی داخل و در صورت تکمیل ظرفیت ایشان یا عدم تناسب موضوع با تخصص، از اساتید هیأت علمی مدعو یا اساتید هیأت علمی متخصص خارج از دانشکده، انتخاب می شود.

تبصره: استاد مشاور موظف است در طول مدت مشاوره برای هر پایان نامه، هر دو هفته یک ساعت به صورت حضوری و در مجموع بین ۸ تا ۱۲ ساعت، وقت اختصاص دهد.

ماده ۷: صدور ابلاغیه:

سمت استاد راهنما یا مشاور پایان نامه از زمان صدور ابلاغیه از طرف معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده رسمیت می-یابد.

تبصره: کارشناس پژوهش و پایان نامه ها، ابلاغیه صادره را تسلیم دانشجو نموده و وظیفه رساندن ابلاغیه به استاد مربوط بر عهده وی می باشد. بنابر این لازم است اساتید محترم برای انجام وظیفه راهنمایی یا مشاوره خود، ابتدا ابلاغیه تصویب طرح تفصیلی را از دانشجو مطالبه نمایند.

ماده ۸: ارزیابی عملکرد پژوهشی

ارزیابی عملکرد پژوهشی بر اساس سه شاخص زیر صورت می گیرد و در مجموع یک نمره از نمره نهایی پایان نامه به آن تعلق می گیرد:

الف- انتخاب به موقع موضوع و به تصویب رساندن آن:

نمره تعیین شده به این قسمت ۲۵ است و این نمره به دانشجویی تعلق می گیرد که پس از پایان نیمسال اول با گذراندن درس روش تحقیق و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، موضوع خود را به تصویب رسانده باشد.

ب- مراجعه در زمان قانونی برای دفاع

نمره تعیین شده به این قسمت ۲۵ است و این نمره به دانشجویی تعلق می گیرد که قبل از پایان ترم چهارم تحصیلی خود، موفق به دفاع از پایان نامه شده باشد.

ج- ارائه گزارش سه ماهه

دانشجو موظف است فرم مخصوص گزارش سه ماهه پیشرفت نگارش پایان نامه را، پس از تکمیل، به تأیید استاد راهنما رسانده و در پایان هر سه ماه، به کارشناس مربوط تحویل نماید.

تبصره ۱: در صورتی که بر اساس متن گزارش های ارائه شده، نگارش پایان نامه مطابق با جدول زمانبندی ذکر شده در طرح تفصیلی تحقیق و خلاصه فعالیت های مطرح شده در گزارش های سه ماهه (گذشته و آینده) پیشرفت نکرده باشد، در مجموع تا «۵/۰. نمره» از نمره پایان نامه کسر خواهد شد.

تبصره ۲: مسئولیت صحت فعالیت های انجام شده و گزارش دانشجو بر عهده استاد راهنماست.

تبصره ۳: مسئولیت بررسی متن گزارش های سه ماهه بر عهده کارشناس پایان نامه ها است و مسئولیت تعیین و اعلام نمره تعلق گرفته در این زمینه بر عهده معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده است.

ماده ۹: مجوز دفاع:

پس از اتمام تدوین پایان نامه، دانشجو موظف است، فرمهای مرتبط با مجوز دفاع را تکمیل و به همراه فایل و نسخه نهایی پایان نامه و در صورت چاپ مقاله، مقاله چاپ شده از آن یا گواهی پذیرش چاپ مقاله را (در صورت دریافت گواهی پذیرش مقاله) به امور پژوهش و پایان نامه ها تحویل نماید.

تبصره ۱: دانشجو قبل از چاپ مقاله، باید از معاونت پژوهشی دانشکده در خصوص اعتبار علمی مجله مورد نظر جهت چاپ مقاله استعلام نماید.

تبصره ۲: دفاع از پایان نامه منوط به چاپ مقاله نیست و در صورت ارائه گواهی چاپ مقاله، حد اکثر ۱ نمره به امتیاز پایان نامه اضافه می شود.

ماده ۱۰: اصلاح طرح تفصیلی

انطباق نسخه نهایی پایان نامه با طرح تفصیلی مصوب، ضروری است و جهت هر گونه تغییر در طرح اولیه، اعم از عنوان، سرفصل، و ... باید قبل از اخذ مجوز دفاع، درخواست کتبی دانشجو با تأیید استاد راهنما در کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده، مطرح و اتخاذ تصمیم گردد.

ماده ۱۱: تعیین داور: پس از صدور مجوز دفاع، کارشناس مربوطه به تمهید مقدمات لازم جهت تعیین استاد داور و هماهنگی جلسه دفاع، اقدام می نماید.

تبصره ۱: مسئولیت تعیین استاد داور بر عهده معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده می باشد.

تبصره ۱: تحویل نسخه پرینت شده از پایان نامه نهایی به دانشکده الزامی است و مسئولیت رساندن آن به دست استاد داور بر عهده دانشکده می باشد. اما تکلیف نسخه مربوط به استاد راهنما و مشاور بر عهده دانشجو است.

ماده ۱۲: هماهنگی جلسه دفاع:

دانشکده موظف است حد اکثر ظرف مدت دو هفته پس از انجام مراحل صدور مجوز دفاع، زمان دفاع را تعیین و اطلاع رسانی نماید.

تبصره ۱: کارشناس مربوطه وظیفه اطلاع رسانی مناسب در زمینه برگزاری جلسه دفاع را بر عهده دارد.

ماده ۱۳: رسمیت جلسه دفاع:

جلسه دفاعیه با حضور هیئت داوران (استاد راهنما و مشاور (در صورت وجود) و استاد داور)، دانشجو و نماینده دانشکده رسمیت می یابد.

تبصره ۱: مدیریت جلسه دفاع بر عهده استاد راهنما است.

تبصره ۲: هزینه ایاب و ذهاب استاد راهنمای خارج از شهر محل دانشکده، بر عهده دانشجو است.

تبصره ۳: در صورت عدم حضور استاد راهنما و یا استاد داور، جلسه دفاع لغو شده و دانشکده موظف خواهد بود در اولین زمان ممکن، دفاعیه مجددی برگزار نماید، اما عدم حضور استاد مشاور، مانع از تشکیل جلسه مذکور نخواهد بود.

تبصره ۴: در صورت عدم امکان برگزاری جلسه دفاع به هر دلیل دیگر، موضوع در کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده مطرح و اتخاذ تصمیم خواهد شد.

تبصره ۵: دانشجو موظف است در آغاز جلسه، حد اکثر ظرف مدت ۱۵ دقیقه تحت عنوان «خطابه دفاع»، موضوع پایان نامه خود را معرفی و خلاصه ای از پژوهش خود را گزارش نماید. در ادامه جلسه، داور نقدهای خود را مطرح و دانشجو با کمک استاد راهنما فرصت پاسخگویی خواهد داشت.

ماده ۱۴: ارزیابی پایان نامه:

نمره پایان نامه از بیست نمره خواهد بود که ۱۹ نمره حاصل میانگین نمرات هیأت محترم داوران بوده و ۱ نمره باقی مانده به چاپ مقاله یا گواهی چاپ مقاله در مجله مورد تأیید دانشکده اختصاص دارد.

تبصره ۱: در صورت چاپ مقاله یا گواهی پذیرش آن، یک نسخه از مقاله به همراه فرم مربوط به ارزیابی آن، تحویل اساتید راهنما و داور می شود تا نمره مقاله را جهت اعمال در برگه «ارزیابی پایان نامه در جلسه دفاع»، تعیین کنند.

ماده ۱۵: ارزیابی پایان نامه:

اساتید ارزیاب پایان نامه در جلسه دفاع بر اساس جدول زیر به ارزیابی پایان نامه می پردازند:

ردیف	عنوان	حد اکثر نمره	نمره پیشنهادی استاد	ملاحظات
۱	محتوای پژوهشی و نوآوری یا ارائه نگاهی نو به موضوع و تفاوت این تحقیق با سایر تحقیقات مشابه در این حوزه.	۳		
۲	چگونگی تدوین چکیده، آزمون فرضیات، تحلیل مطالب و نتیجه گیری با توجه به اهداف اولیه تعیین شده.	۴		
۳	اعتبار منابع مورد استفاده و تنوع و گستردگی منابع، بهره گیری از منابع دسته اول، استفاده از آخرین دستاوردهای حوزه مورد تحقیق.	۴		
۴	چگونگی ارائه پایان نامه در جلسه دفاعیه و پاسخگویی به پرسشها.	۳		
۵	نحوه تنظیم و نگارش مطالب، دسته بندی و توزیع و پردازش متعادل	۳		

			مطالب.	
		۱	رعایت شیوه نامه نگارش زبان فارسی و عدم وجود اغلاط تایپی و نگارشی.	۶
		۱	مقاله مستخرج از پایان نامه	۷
		۱	ارزیابی عملکرد پژوهشی	۸
		۲۰		جمع نمرات

ارزشیابی پایان نامه ها از جدول زیر تبعیت خواهد کرد:

نمره تعلق گرفته	درجه
۱۹ تا ۲۰	عالی
۱۸ تا ۱۸/۹۹	بسیار خوب
۱۶ تا ۱۷/۹۹	خوب
۱۴ تا ۱۵/۹۹	قابل قبول
کمتر از ۱۴	غیر قابل قبول

تبصره ۱: پایان نامه دانشجویانی که مرتکب تخلفاتی مانند کپی برداری از آثار دیگران شوند، در صورتی که بدون ارجاع دهی و به گونه ای باشد که دقیقاً مشخص نباشد چه مطالبی را از آثار دیگران استفاده کرده است، غیر قابل قبول / مردود ارزیابی می شود. به چنین دانشجویی فرصت داده می شود، حد اکثر تا پایان مدت مجاز تحصیل، مجدداً پایان نامه ای نگاشته و از آن دفاع کند ولی دو نمره از کل نمره تعلق گرفته به پایان نامه دانشجوی در جلسه دفاع، کسر خواهد شد.

تبصره ۲: برای هر پایان نامه، حد اکثر دو جلسه دفاع می تواند تشکیل شود؛ بدیهی است دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع نماید، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم خواهد شد.

تبصره ۳: چنانچه پایان نامه، مشروط به انجام اصلاحات پذیرفته شود، تأیید نهایی نمره منوط به انجام اصلاحات خواهد بود و عبارت «منوط به اعمال اصلاحات» در آن قید می شود.

تبصره ۴: دانشجو موظف است پس از اعمال اصلاحات مورد نظر در جلسه دفاع، نسخه نهایی را به تأیید استاد راهنما برساند و مسئولیت تأیید اعمال اصلاحات پایان نامه، بر عهده استاد راهنما می باشد.

تبصره ۵: نتیجه ارزیابی جلسه دفاع قطعی است و هرگونه تجدید نظر بعد از جلسه دفاع، ممنوع می باشد.

ماده ۱۶: ثبت نمره پایان نامه:

پس از انجام اصلاحات مورد نظر هیأت داوران و اخذ امضای آنان در فرم مربوطه، نمره استحقاقی پایان نامه تأیید و در صورت جلسه دفاع ثبت خواهد شد.

تبصره ۱: دانشجو موظف است صورت جلسه تأیید شده را در قالب سه نسخه دریافت و به امضای معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده برساند.

تبصره ۲: ترجمه چکیده انگلیسی از وظایف دانشجو است. دانشجو موظف است با راهنمایی کارشناس تحصیلات تکمیلی، ترجمه را به امضای استاد مربوطه در دانشکده برساند.

تبصره ۳: لازم است دانشجو قبل از اقدام به صحافی پایان نامه، فایل نهایی تأیید شده را جهت بازبینی و تطبیق با شیوه نامه تدوین و نگارش مربوطه، به کارشناس پژوهش و پایان نامه ها تحویل و مجوز صحافی را اخذ نماید.

ماده ۱۷: تسویه دانشجو:

تسویه دانشجو با امور پژوهش و پایان نامه ها زمانی انجام می پذیرد که دانشجو اقدامات زیر را به انجام رسانده باشد:

- تهیه ۲ نسخه از پایان نامه صحافی شده به همراه ۲ حلقه CD از پایان نامه با فرمت های PDF و word به دانشکده. بر روی CD باید اطلاعات: «نام دانشجو، استاد راهنما، استاد داور، عنوان پایان نامه، تاریخ دفاع، نمره، ماه و سال» قید گردد.

- تحویل نسخه مربوط به استاد راهنما با هماهنگی استاد راهنما و دانشجو است.

- ارائه کد رهگیری پس از ورود اطلاعات پایان نامه در سایت پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (irandoc.ac.ir) و بررسی و تأیید آن از طرف کارشناس مربوطه (مطابق فرم پ ۱۴).

ماده ۱۸: چاپ پایان نامه:

هرگونه چاپ و نشر پایان نامه تحت هر عنوان منوط به درخواست کتبی دانشجو و هماهنگی با حوزه معاونت پژوهشی دفتر مرکزی در قبال تعهد ذیل از دانشجو میسر خواهد بود:

الف: درج عبارت «این اثر در قالب پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته ..... در دانشکده ..... ارائه و دفاع شده است.» در صفحه عنوان اثر.

ب. اهداء ۵ درصد از شمارگان اثر به دانشکده در هر نوبت چاپ.

تبصره ۱: دانشجو می تواند پس از دریافت اجازه از دانشگاه، پایان نامه خود را خارج از دانشگاه به چاپ رساند.

تبصره ۲: تکمیل و امضاء فرم تعهد نامه چاپ و تکثیر نتایج پایان نامه (فرم پ ۱۳) توسط دانشجو الزامی است.